

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Ryglicach

Rada Miejska w Ryglicach
wpłynęło dnia 20.03.2019
znak

Z up. BURMISTRZA
mgr Elżbieta Witek
INSPEKTOR

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ryglice
za rok 2018

Wstęp

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom przebiegała zgodnie z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, który został przyjęty przez Radę Miejską w Ryglicach Uchwałą nr XLV/348/17 z dnia 29 grudnia 2017 r. W związku z ustawą z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 310) na mocy, której Rada Gminy ma obowiązek ustalić w drodze uchwały maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych; Uchwałą Nr LI/408/18 Rady Miejskiej w Ryglicach z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Ryglice, która obligowała do dostosowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 oraz nałożenia na jednostki samorządu terytorialnego obowiązku prowadzenia działań w zakresie Programu zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych przyjęto Uchwałą Rady Miejskiej w Ryglicach nr LIV/417/2018 z dnia 11 października 2018 r. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych na 2018 rok.

Zadania ujęte w Programie stanowiły integralny element profilaktyki społecznej w zakresie ochrony zdrowia realizowany na terenie Gminy Ryglice. Do działań z zakresu profilaktyki wynikających z zapisów ustawowych należą działania mające na celu promocję zdrowia, leczenie oraz pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudności związanych z występowaniem alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu oraz przemocy.

W realizacji Programu uczestniczą wszystkie służby społeczne Gminy, we współpracy z placówkami leczenia odwykowego usytuowanymi poza Gminą, organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi.

Naczelnym celem programu zgodnie z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkotykowych, nikotynowych zapobieganie występowaniu

zjawiska przemocy domowej poprzez szeroko pojętą profilaktykę, w tym profilaktykę szkolną oraz edukację społeczną. Na realizację wskazanego zadania przeznaczana jest przeważająca część środków finansowych, która obejmuje m.in. finansowanie bądź współfinansowanie specjalistycznych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, organizację wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym, zakup literatury fachowej, ulotek, finansowanie szkolnych konkursów o tematyce uzależnień, udział w kampaniach społecznych.

Diagnoza sytuacji w Gminie Ryglice w 2018 roku w aspekcie alkoholowym

Rynek napojów alkoholowych w Gminie Ryglice reguluje Uchwała Rady Miejskiej w Ryglicach Nr LI/408/18 z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Ryglice.

Zgodnie z uchwałą ustalono na terenie Gminy Ryglice maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1. zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia:**
 - a. poza miejscem sprzedaży: 20
 - b. w miejscu sprzedaży: 9
- 2. zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do 18%, przeznaczonych do spożycia:**
 - a. poza miejscem sprzedaży: 17
 - b. w miejscu sprzedaży: 7
- 3. zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia:**
 - a. poza miejscem sprzedaży: 16
 - b. w miejscu sprzedaży: 8

W roku 2018 wydana liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych kształtowała się w sposób następujący:

- 1. zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia:**
 - c. poza miejscem sprzedaży: 19
 - d. w miejscu sprzedaży: 7

2. zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do 18%, przeznaczonych do spożycia:

c. poza miejscem sprzedaży: 16

d. w miejscu sprzedaży: 4

3. zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia:

4. poza miejscem sprzedaży: 15

5. w miejscu sprzedaży: 5

Zgodnie z uchwałą jest 1 wolne miejsce na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, 2 wolne miejsca na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwo przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Ponadto 1 wolne miejsce na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, 3 wolne miejsca na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Co więcej 1 wolne miejsce na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 3 wolne miejsca na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

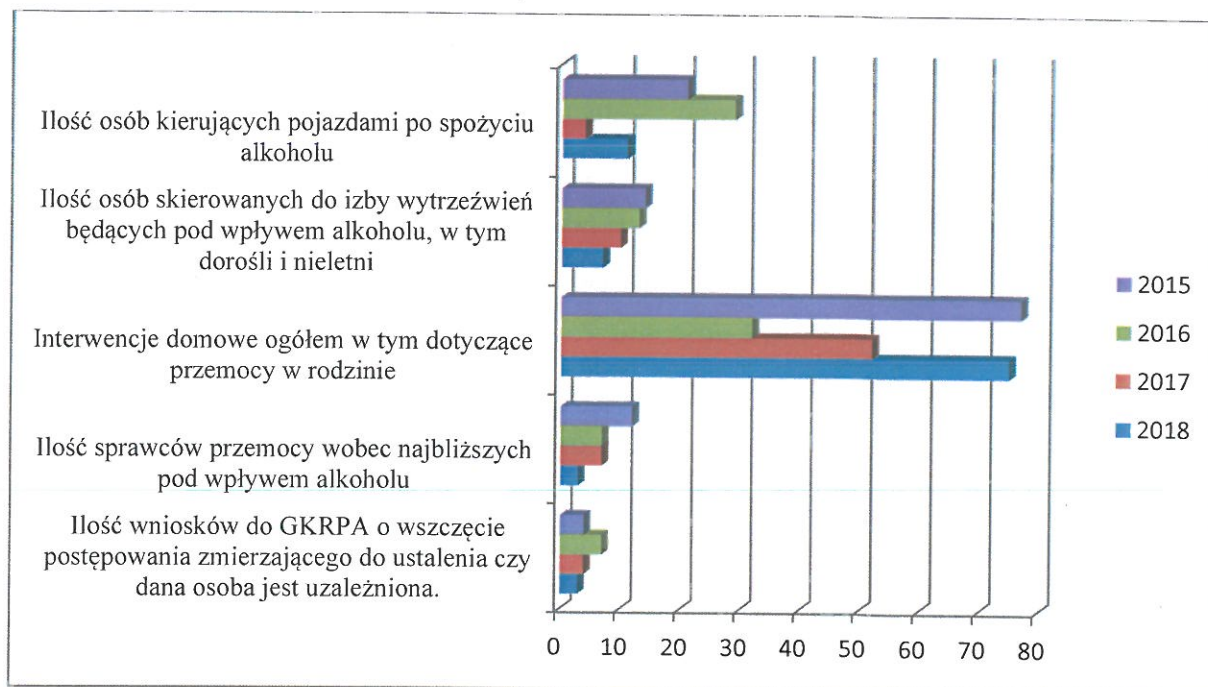
Tabela1. Dane statystyczne Komisariatu Policji w Tuchowie

Lp.	Rodzaj popełnionego przestępstwa	2015	2016	2017	2018
1.	Ilość osób kierujących pojazdami po spożyciu alkoholu	21	29	4	11
2.	Ilość osób skierowanych do izby wytrzeźwień będących pod wpływem alkoholu, w tym dorośli i nieletni	14	13	10	7
3.	Interwencje domowe ogółem w tym: dotyczące przemocy w rodzinie	62 15	21 11	44 8	67 8
4.	Ilość sprawców przemocy	12	7	7	3

	wobec najbliższych pod wpływem alkoholu				
5.	Ilość wniosków do GKRPA o wszczęcie postępowania zmierzającego do ustalenia czy dana osoba jest uzależniona.	4	7	4	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Tuchowie

Wykres 1. Dane statystyczne Komisariatu Policji w Tuchowie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Tuchowie

Na podstawie analizy danych Komisariatu Policji w Tuchowie można stwierdzić, że nastąpił wzrost liczby osób kierujących pojazdami po spożyciu alkoholu jak również znacząco wzrosła liczba interwencji domowych. Zauważyć należy jednakże, iż systematycznie spada liczba osób skierowanych do izby wytrzeźwień będących pod wpływem alkoholu. Ponadto nastąpił spadek ilości sprawców przemocy wobec najbliższych pod wpływem alkoholu, jak również liczby wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie czynności zmierzających do zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

Punkt Konsultacyjny, szczegółowe zadania:

1. Wykonywanie zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, alkoholizmowi i narkomanii oraz wspieranie rodzin w przewyciężaniu sytuacji kryzysowych.
2. Udzielanie specjalistycznych porad w zakresie pomocy psychologicznej, pracy socjalnej oraz doradztwa prawnego osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
3. Współpraca z interwencyjnymi służbami.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
5. Udzielanie pomocy w znalezieniu nowych sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji.
6. Podejmowanie działań na rzecz przywrócenia ofierze przemocy domowej jak również członkom rodzin z problemem alkoholowym równowagi psychicznej.
7. Kształtowanie umiejętności samodzielnego radzenia sobie w sytuacji kryzysowej.
8. Znalezienie schronienia oraz zapewnienie innym osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.
9. Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
10. Udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad terapeutycznych, socjalnych i profilaktycznych w sprawach uzależnień i przemocy.
11. Wspomaganie osób pijących ryzykownie i szkodliwie w podjęciu decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia.
12. Motywowanie osób współuzależnionych do ewentualnego podjęcia psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego.
13. Udzielanie wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupach wsparcia.

14. Inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie poprzez udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
15. Gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla rodziny.
16. Współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W Punkcie Konsultacyjnym przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ryglicach dyżury pełnią pracownik socjalny, konsultant do spraw uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy, psycholog oraz prawnik, świadczona jest pomoc w zakresie poradnictwa poprzez nieodpłatne spotkania o charakterze konsultacyjnym i motywacyjnym. Działalność Punktu wskazuje na występowanie zainteresowania tego rodzaju formą wsparcia i wzrost świadomości społecznej dotyczącej wsparcia psychologicznego, wskazuje na to m.in. znaczący wzrost liczby konsultacji zrealizowanych w stosunku do lat ubiegłych.

W Punkcie Konsultacyjnym udzielono 133 porady (stan na dzień 31.12.2018 r.) w tym:

- terapeuta do spraw uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy - 63 konsultacje
- psycholog – 44 konsultacje
- prawnik – 26 konsultacji

Prace Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ryglicach

W 2018 roku odbyło się 18 posiedzeń Komisji, w ramach których omawiano sprawy:

- uzależnień oraz przeprowadzano rozmowy interwencyjno – motywujące z osobami dotkniętymi problemem alkoholowym,
- wniosków skierowanych do Komisji o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- opiniowania wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

Zadaniem Komisji zgodnie z wymogami ustawowymi było inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz podejmowanie

czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Ponadto każdorazowo podczas posiedzeń Komisja podejmowała czynności mające na celu zmotywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego oraz prowadziła rozmowy edukacyjno – motywacyjne mające na celu uświadomienie specyfiki uzależnienia oraz choroby alkoholowej.

W 2018 roku do GKRPA wpłynęło 18 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego przez osoby uzależnione od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny lub systematycznie zakłócają spokój/porządek publiczny/rodzinny. Porównując dane z roku poprzedniego /2017 r. – 17 wniosków/ zauważyć można, iż liczba wniosków wpływających do GKRPA utrzymuje się na podobnym poziomie.

Statystyka dotycząca złożonych wniosków o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego w roku 2018 przedstawia się w sposób następujący:

- członkowie rodziny – 10
- Komisariat Policji w Tuchowie – 3
- pracownicy socjalni GOPS – 4
- kurator rodzinny – 1

W wyniku podjętych czynności:

- skierowano 14 osób nadużywających alkoholu na badanie do lekarza biegłego celem przeprowadzenia badania i orzeczenia o stopniu uzależnienia oraz wskazania rodzaju zakładu lecznictwa odwykowego,
- skierowano 12 wniosków do Sądu Rejonowego w Tarnowie w celu zobowiązania do podjęcia leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- zakończono 19 spraw w związku z prowadzonym postępowaniem o podjęcie działań zmierzających do orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- w każdym przypadku zastosowano czynny udział w konsultacjach terapeutycznych w Punkcie Konsultacyjnym przy GOPS w Ryglicach.

Ilość wydanych postanowień przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ryglicach na sprzedaż napojów alkoholowych:

- **do 4,5% alkoholu oraz piwo:**
 - do spożycia poza miejscem sprzedaży – 9
 - do spożycia w miejscu sprzedaży – 2
- **od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa:**
 - do spożycia poza miejscem sprzedaży – 8
 - do spożycia w miejscu sprzedaży – 1
- **powyżej 18% alkoholu:**
 - do spożycia poza miejscem sprzedaży – 8
 - do spożycia w miejscu sprzedaży – 1

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

W 2018 rok podjęto działania mające na celu kontynuację profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie wspomaganie młodzieży w utrzymaniu abstynencji, wdrażano programy profilaktyczne preferujące postawy i umiejętności służące zdrowemu i trzeźwemu życiu. Organizowano zajęcia w czasie wolnym dla dzieci i młodzieży z programami profilaktycznymi. W związku z powyższym zostały dofinansowane następujące działania:

- a. II Przegląd Spektakli profilaktycznych Gminy Ryglice „Wolni od...” mający na celu promocję zdrowego stylu życia, trzeźwości, abstynencji poprzez upowszechnianie wzorów i postaw prozdrowotnych. Zaangażowanie rodziców w oddziaływania profilaktyczne, pobudzanie kreatywnej postawy wykonawców w procesie zdobywania umiejętności ekspresji myśli i uczuć, zaangażowanie uczestników do projektowania programu teatralnego i promocji własnych przedstawień scenicznych, szerzenie kultury żywego słowa oraz doskonalenie umiejętności obserwacji, świadomego odbioru i oceny przedstawień scenicznych. Tematyka przedstawień dotyczyła autentycznych problemów zgłaszanych przez młodzież w obszarze problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków, tytoniu, dopalaczy oraz uzależnień behawioralnych od Internetu, gier komputerowych, hazardu – pokazując konstruktywne sposoby ich rozwiązania.

Scenariusz sztuki był tekstem autorskim tworzonym przez młodzież. W przeglądzie uczestniczyło dziewięć zespołów teatralnych reprezentujących szkoły z terenu Gminy Ryglice w kategoriach wiekowych klasy I-VI szkoła podstawowa oraz klasy VII, gimnazjalne, ponadgimnazjalne.

- b. Happening w ramach kampanii „Przemoc boli” – cyberprzemocy mówimy nie!” mający na celu zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na występowanie zjawiska cyberprzemocy szczególnie wśród dzieci i młodzieży, promowanie akceptowanych społecznie sposobów reagowania na przemoc zarówno w sytuacji, gdy jesteśmy ofiarą jak też będąc jej świadkiem, zastanowienia się nad sposobami przeciwdziałania występowaniu wskazanego zjawiska. Zapoznanie rodziców z przepisami prawa, które chronią dzieci przed cyberprzemocą, wskazanie na występowanie różnicy pomiędzy działaniami nielegalnymi, a treściami niepożądanymi, wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc, gdy staniemy się ofiarą przemocy w sieci. Happeningi realizowały Placówka Wsparcia Dziennego w Ryglicach oraz Placówka Wsparcia Dziennego w Lubczy.
- c. Dofinansowano realizację spektakli profilaktycznych na terenie szkół Gminy Ryglice o tematyce cyberprzemocy i zagrożeń świata wirtualnego, akceptacji w grupie, problemu wykluczenia, uzależnień, agresji. W obszarze realizacji programów spektakli poruszony został temat tolerancji wobec inności, akceptacji niepełnosprawnych kolegów mający na celu stymulowanie poczucia własnej wartości dziecka, kształtowanie umiejętności komunikowania się i współdziałania, pokazanie jak łagodzić napięcia emocjonalne i rozwiązywać konflikty w grupie. A także zagrożeń wynikających z kontaktu ze współczesnymi mediami mający na celu promocję bezpiecznego posługiwania się Internetem, zwrócenie uwagi na występowanie zagrożeń wynikających z uzależnienia młodych ludzi od nowych technologii oraz ich negatywnego wpływu na psychikę młodego odbiorcy w procesie kształtowania się jego osobowości.
- d. Dofinansowano projekt Stowarzyszenia Bistuszwian i Uniszowian pn. „Z mamą i tatą w naszej szkole czas spędzać chcemy” mający na celu wskazanie prawidłowych wzorców zachowania przekazanych dzieciom w formie zajęć warsztatowych. Uświadomienie rodzicom zagrożeń wynikających z niekontrolowanego korzystania z Internetu i związanych z nimi konsekwencji. Wskazanie zarówno rodzicom jak i dzieciom właściwych form wykorzystania komputera, zapoznanie rodziców z możliwością instalowania programów kontrolnych i filtrów na stronach internetowych. Przedstawienie nauczycielom diagnozy przyczyn uzależnienia dzieci i młodzieży od alkoholu,

narkotyków, dopalaczy, gier komputerowych oraz Internetu, serwisów społecznościowych, jak również mechanizmu uzależnień od substancji psychoaktywnych. W projekcie uczestniczyło 80 uczniów uczęszczających do Publicznej Szkoły Podstawowej w Bistuszowej oraz 100 rodziców.

- e. Dofinansowano realizację programu profilaktycznego o tematyce uzależnień „W pułapce złudzeń” na terenie szkół Gminy Ryglice.
- f. Zakupiono publikację pn. „Granica bólu” – profilaktyka przemocy.
- g. Zorganizowano szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pn. „Aspekty prawne działań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zmiany w ustawie”, „Warsztat najważniejszych umiejętności członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- h. Zorganizowano szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych z terenu Gminy Ryglice pn. „Warunki korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych”.
- i. Finansowano realizację „Programu Profilaktycznego Debata” dla uczniów piątych i szóstych klas z zakresu profilaktyki alkoholowej, adresowanych do uczniów, u których w większości nie nastąpiła jeszcze inicjacja alkoholowa, mający charakter uprzedzający, którego zadaniem jest zapobieganie przedwczesnemu używaniu alkoholu i towarzyszącym temu konsekwencjom oraz promowanie postawy abstynencji.
- j. Finansowano realizację „Programu Profilaktycznego „Smak Życia” dla uczniów w wieku 15- 18 lat z zakresu przeciwdziałania narkomanii mający na celu dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania oraz ograniczenie prawdopodobieństwa sięgania po nie przez młodzież lub zmiana przekonań u tych, którzy już po nie sięgnęli, przekazanie podstawowych informacji na temat środków psychoaktywnych.
- k. Zrealizowano warsztaty dla nauczycieli szkół z terenu Gminy Ryglice pn. „Jak rozpoznać trudne sytuacje wychowawcze, ucząc dzieci odpowiedzialnych postaw” obejmujące zagadnienia trudnych zachowań uczniów, metod radzenia sobie z uczniem zakłócającym lekcje, wracającym na siebie uwagę, metod radzenia sobie z uczniami prowokującymi nauczycieli oraz budowania dobrych relacji z trudnymi uczniami.
- l. Zrealizowano w szkołach z terenu Gminy Program Profilaktyczny „Złodzieje życia” o tematyce profilaktyki uzależnień, obejmujący swoim zakresem motywację do podejmowania dobrych decyzji, poruszający tematy narkomanii, alkoholizmu, przemocy, pościgu za pieniędzmi, stresu i samotności, łącząc zagadnienia profilaktyki z wydarzeniem kulturalnym i artystycznym.

- m. Zakupiono materiały profilaktyczne i edukacyjne w związku z udziałem w kampaniach: „Smart, to znaczy mądrze” – o tematyce uzależnień behawioralnych – fonoholizm, „Przemoc boli 2018/2019”, „Narkotyki to mnie nie kręci”.
- n. Zakupiono materiały profilaktyczne o tematyce uzależnienia od alkoholu i substancji psychoaktywnych, narkogogle, tablicę edukacyjną z najpopularniejszymi substancjami psychoaktywnymi.
- o. Zorganizowano szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pn. „Metoda porozumienia bez przemocy w pracy z osobą uzależnioną lub stosującą przemoc”.
- p. Zakupiono książki i publikacje o tematyce profilaktyki uzależnień, które przekazano Gminnej Bibliotece Publicznej w Ryglicach.

Realizacja wydatków za rok 2018

LP.	ZADANIE	WYKONANIE
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.	5 907,66 zł
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przez przemocą.	33 927,00 zł
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, szczególnie dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.	37 998,08 zł
4.	Wspomaganie działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	15 712,84 zł